

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Pročišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 92. sjednici, održanoj 04.04.2017. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I.

Prihvata se Stajalište Ministarstva za pravosuđe i upravu kojim se ne prihvata Amandman LXII na Ustav Zeničko-dobojskog kantona, podnesen od strane Kluba poslanika DF-a u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona.

II.

Zaključak sa Stajalištem Ministarstva za pravosuđe i upravu, broj: 06/02-01-19577-3/16 od 28.3.2017. godine, upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____ /17.

Datum, 04.04.2017. godine

Z e n i c a

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za pravosuđe i upravu,

1x Stručna služba Skupštine,

1x a/a.

Broj: 06/02-01-19577-3/16
Zenica, 28.3.2017. godina

Stručna služba Vlade Zeničko-dobojskog kantona dostavila je Ministarstvu za pravosuđe i upravu Amandman LXII na Ustav Zeničko-dobojskog kantona podnesen od strane Kluba poslanika DF-a u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, te temeljem članka 112.stavak 1. Poslovnika o radu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 7/12 i 12/13) Ministarstvo za pravosuđe i upravu, daje sljedeće

STAJALIŠTE

Kluba poslanika DF-a U Skupštini Zeničko-dobojskog kantona podnio je 34.sjednici Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, održanoj 30.11.2016.godine, Amandman LXII na Ustav Zeničko-dobojskog kantona, tako da se iza članka 10. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, doda novi članak koji bi glasio:

“Sve osobe na teritoriju Kantona uživaju pravo na pitku vodu kao univerzalno ljudsko pravo. Vodeni resursi su javno dobro kojim upravlja država. Vodeni resursi se primarno i trajno koriste kako bi građani imali pitku vodu i, u tom smislu, nisu tržišna roba, te ne mogu biti predmet privatizacije.”

Sukladno Daytonskom sporazumu i konstitutivnim aktima BiH, entiteta i Distrikta Brčko, upravljanje vodama (tj. pitanja razvitka, uporabe, zaštite voda i zaštite od štetnog djelovanja voda) u isključivom su ovlaštenju entiteta i Distrikta Brčko. U Federaciji BiH vode su proglašene za opće dobro. Kao takve, one su pod posebnom zaštitom Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne uprave (gradova i općina). Riječ je o površinskim kopnenim i podzemnim vodama, koje obuhvaćaju i obalne morske vode i prijelazne vode.

Pitanja zaštite okoliša nisu uključena u deset točaka u kojima su Ustavom Bosne i Hercegovine definirane nadležnosti državnih institucija, te stoga spadaju pod sljedeću odredbu: "Sve vladine funkcije i ovlaštenja koja nisu ovim Ustavom izričito povjerena institucijama Bosne i Hercegovine pripadaju entitetima." (Članak III, stav 3.)

Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine određuju se nadležnosti ovog entiteta pripadajućih kantona u oblasti zaštite okoliša kako slijedi:

Isključiva nadležnost Federacije je "utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou" (članak III.1c – Amandman VIII), kao i "utvrđivanje energetske politike, uključujući raspodjelu između kantona, te osiguranje i održavanje potrebne infrastrukture." (Članak III.1g – Amandman VIII.)

Zajedničke nadležnosti Federacije i kantona su, npr., zdravlje, politika okoliša, turizam i korištenje prirodnih resursa (članak III.2). Ove odgovornosti „mogu biti ostvarene zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.“ (Članak III.3.) "Kantoni imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vladi", poput izrade politike o reguliranju i osiguravanju javnih usluga, reguliranja lokalnog korištenja zemljišta i

lokalnih objekata za proizvodnju električne energije, uspostavljanja i provedbe kantonalne politike za turizam i razvoja turističkih resursa“, (članak III.4).

Ustav Zeničko-dobojskog kantona u zajedničke nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine i Zeničko – dobojskog kantona navodi:

„U skladu s Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za: politiku zaštite čovjekove okoline, korištenje prirodnih bogatstva (članak 19. 1.c., i.) Zakonom o vodama Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 17/07), koji je donesen u skladu s federalnim Zakonom o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/06), uređen je način upravljanja vodama na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona. Upravljanje vodama obuhvata zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda, uređenje vodotoka i drugih voda. Člankom 3. stavak (1) Zakona o vodama Zeničko-dobojskog kantona propisano je da su vode opće dobro i kao takve su pod posebnom zaštitom Zeničko-dobojskog kantona, odnosno kako je u federalnom Zakonu o vodama rečeno pod posebnom zaštitom Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona, grada i općine. Stavkom (2) istog članka propisana su osnovna načela na kojima se zasniva upravljanje vodama, kao prvo načelo nekomercijalnosti prema kojem voda u osnovi nije komercijalni proizvod, već naslijeđe koje se mora čuvati, štititi i u skladu tome postupati.

Osnovna načela i definicije upotrijebljene u citiranim zakonima transponirani su iz Europske Direktive o vodama (Water Framework Directive EU WFD-200/60/EC). Kako se u obrazloženju pomenutog Amandmana izjednačava pojam vode kao općeg dobra, javnog dobra i javnog vodnog dobra, izveden je pogrešan zaključak da „voda kao javno dobro ne može biti predmet prometa, ali može, pod posebnim uvjetima, biti predmet ograničenog prava korištenja u obliku zakupa“.

Ukazujemo da je prema odredbama citiranih zakona voda opće dobro, a ne javno vodno dobro.

Javno vodno dobro, prema odredbama članka 9. federalnog Zakona o vodama, „čine zemljišne čestice koje su do dana stupanja na snagu federalnog Zakona bila upisana u zemljišne knjige kao javno dobro, državno vlasništvo, ili vlasništvo grada ili općine, odnosno koje su na osnovu zakona postale državno vlasništvo“, a prema odredbama člana 10. istog Zakona „javno vodno dobro ne može biti predmet prometa, ali može, pod posebnim uvjetima određenim ovim Zakonom ili na zakonu zasnovanom podzakonskom propisu, biti predmet ograničenog prava korištenja u formi zakupa“, iz čega proizilazi da se ova odredba odnosi isključivo na javno vodno dobro, a nikako na vode kao opće dobro. Pored navedenog, u odredbama članka 7. Zakon o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13 i 100/13) je propisano da opća dobra „nisu sposobni biti objektom prava vlasništva i drugih stvarnih prava oni dijelovi prirode koji po svojim osobinama ne mogu biti u vlasti niti jedne fizičke ili pravne osobe pojedinačno, nego na upotrebu svih“, te da „o općim dobrima vodi brigu i njima upravlja i za to odgovara određeni subjekt javnog prava (Federacija, kanton, grad i općina), a što se određuje posebnim zakonom“, što su u konkretnom slučaju federalni i kantonalni Zakon o vodama.

Dakle, voda je opće dobro i ne može biti predmet prometa niti zakupa. Voda nije komercijalni proizvod, već naslijeđe koje se mora čuvati i štititi, te je pod posebnom zaštitom Zeničko-dobojskog kantona, odnosno Federacije BiH i države Bosne i Hercegovine.

U poglavlju V. KORIŠTENJE VODA Zakona o vodama Zeničko-dobojskog kantona člancima 19. do 22. propisano je u koje svrhe se može koristiti voda, a da korištenje vode za snabdijevanje stanovništva vodom za piće, sanitarne potrebe i potrebe protupožarne zaštite ima prednost u odnosu na ostale namjene propisane ovim Zakonom, te da je svakom dozvoljeno korištenje vode pod uvjetima određenim Zakonom. Za svako korištenje vode koje prelazi obim opće upotrebe, definirane u članku 21. Zakona vodama Zeničko-dobojskog

kantona, potrebna je vodna dozvola, kojom se utvrđuje namjena, način i uvjeti iskorištavanja vode i drugi uvjeti, a izdaje se na određeno vrijeme.

U članku 3. Stavak (1) točka 2) Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 17/08), propisano je da je snabdijevanje pitkom vodom komunalna djelatnost individualne komunalne potrošnje. Člankom 5. Zakona o komunalnim djelatnostima Zeničko-dobojskog kantona propisano je da su komunalne djelatnosti javni interes i da se obavljaju kao javne službe, a u članku 8. koji propisuje davatelje komunalnih usluga u stavku (4) propisano je da se iznimno snabdijevanjem pitkom vodom stanovništva mogu baviti samo javna poduzeća. Komunalna poduzeća koja pružaju komunalnu uslugu dužna su na osnovu ovog Zakona i posebnih propisa osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalnosti (članak 5. stavak (4) točka b)) kako bi se stanovništvu osiguralo stalno pružanje komunalnih usluga.

Kako je navedeno snabdijevanjem vodom stanovništva mogu se baviti samo javna poduzeća. Ova iznimka kod davatelja komunalnih usluga učinjena je s ciljem da se onemogući da privatne strane i domaće osobe kao davatelji komunalnih usluga upravljaju ovim važnim resursom.

Voda za piće je osnovno pravo svih građana i kao takva se ne može komercijalizirati. Voda je izvor života i strateška sirovina bez koje nema razvitka. BiH ima dovoljno pitke vode, ali nismo dovoljno svjesni koliko je ona važna.

Na osnovu svega navedenog, mišljenja smo da su vode Zeničko-dobojskog kantona pod punom zakonskom zaštitom, da je pitanje upravljanja vodama, uključujući korištenje voda, u potpunosti regulirano zakonom, da vode ne mogu biti predmet prometa niti zakupa, te da su zakonom propisane sankcije za svako postupanje u suprotnosti sa zakonom, te da podnesena Inicijativa nema osnova.

Dostavljeno:

1x Premijeru Kantona
1 x Stručna služba Vlade Kantona
1 x U pismohranu

MINISTAR

Mirnes Bašić